

619

פרוטוקול מס' 109/א

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ב', ד' בסיון תשס"ז - 14.5.1956

בוכחו:

- היו"ר י. גורי
- ח. אריאב
- י. אפרתי
- י. בדר
- א. בהיר
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ג. לוי
- ז. סוזיין
- ס. קלמר

מוזמנים:

- ד"ר ג. קיטרין - משרד המספטים
- מר גבעוני - משרד האוצר
- מר שכטר - משרד המספטים
- מר הניג - משרד האוצר
- מר ספינק - משרד האוצר
- מר פוס - משרד המספטים

סדר-היום:

המסך הדיון בחוק יהב המגן.

הישיבה נפתחה בשעה 09.25.

ס.י.

היו"ר א. בהיר:

אני פותח את הישיבה,
לסדר - חבר הכנסת סוזיין.

ז. סוזיין:

בישיבה האחרונה דנו על היטלים סוגים, בתוכם היטל על יין. נבחרה ועדת מטנה, הבאנו סיכום. לא היה ויכוח, לא הצבענו, לא החלטנו דבר. למחרת פורסם בעתונים משהו מאד לא ברור, שכאילו הוטל היטל על כל היינות, בזמן שאצלנו דובר להוציא סוגים עממיים מההיטל הזה.

אני מביע את מחאתי על הסדר הלקוי הזה, כפי שקראתי בעתונים ההיטל הוא על כל סוגי היין, ואם לא זו היתה כוונת האוצר - צריך להדגיש זאת, ולהכא צריך להיות יחס אחר והגנה יותר גדולה בינינו ובין האוצר.

ס. בזק:

סוכם להטיל יהב על חלק מהיינות בטיעור של 70 פרוטה לליטר, זאת אומרת 45 פרוטות לבקבוק. הוחלט לפסור את היינות החמוצים מהיטל זה.

מר גבעוני:

אנחנו קיבלנו את הדבר כהחלטה של ועדת הכספים. הצו שיצא הוא צו על כל היינות, והצו היה סוכן בידי האוצר כמה ימים לפני שנתקבלה כאן ההחלטה. הצו תוקן מיד בהתאם להחלטה.

מדוע צריך היה להוציא את הצו כדחיפות כזו? לא היתה קיימת הנעיה של הוצאת סוגים מסוימים, זה ענין מסובך שדרש בדיקה. כדי למנוע כל מיני תוצאות בלתי רצויות על ניחושים, הצו היה סוכן על כל היינות והוא הוצא. הצו תוקן לאחר שהדברים ייבדקו, והפרטים הם די מסובכים.

ס.י.

י. בדבר:

כל הענין הזה מוזר מאד בעיני, וההסבר עוד יותר מוזר, כי ההסבר מתחמק מדבר אחד שהצו שיצא הוא גם לחומרא וגם לקולא, טובה סמה שהובא, ובכן לא צריך לתקן את הצו הזה, אלא להוציא צו חדש שבחלקו יהיה לקולא ובחלקו לחומרא. הצו הזה הוסיף ערבוביה, אי-צדק והפסדים.

בסדינה זו צווים מפרסמים ברטומות, בדרך כלל. אבל כאן צעטתה פרקטיקה שאינני יודע אם גם מסדר המספטים שותף לה, סרק כספורטרים צו ל, מדפים המסלתי, כבר שם מתחילים לבצע אותו, לכן אני מבקש לתקן זאת.

ח. אריאב:

טר האוצר רטאי להוציא צו על היטלים כאלה בכל שעה שהוא רוצה. הוא אינו קשור לא בהחלטת ועדת הכספים ולא בהחלטת הכנסת. נגד זה אינני יכול להתסור, זוהי סמכותו. אבל דבר שמוזר בעיני וטאיננו בסדר הוא, שלפני שבוע יכול היה טר האוצר לפרסם ברטומות את ההיטל על כל היינות, אבל עכשיו, לאחר שהתברר בדיון בוועדת הכספים שעל יינות יבשים ולא דווקא על יינות חמוצים לא יטילו מס - אז טר האוצר לא צריך היה לפרסם את הצו כולו מתוך מגמה שהוא יתקן בעוד שבוע את הצו או יפרסם צו חדש. יותר נכון היה לו היה כבר מתקן את הצו והיה מפרסם צו נכון בהתאם לרצון הוועדה. כך יוצא שהוא הוציא צו בניגוד גמור לרצון כל ועדת הכספים, כי כרגיל אינו חייב לשאול, אבל במקרה זה הוא שאל את הוועדה, וכל הוועדה היתה נגד ההיטל כפי שהוא חשב להטיל אותו והוא הוציא צו כפי שהוא רצה. זה מה שאיננו בסדר.

ג. לויני:

אני חושב שהנימוק של האוצר בקשר עם אגירה הוא נימוק נכון. קודם כל אנשים לא ידעו איזה מינים של יינות לאגור, לו היו אוגרים מכל המינים, האוצר היה סרוויח מזה, היקב היה נהנה. הנימוק של אגירה איננו עומד לטוב ביקורת.

אבל על-ידי זה שאתם הוצאתם צו, עומדת השאלה מי יפסיד מזה. חנווני קנה יין מיקב, אתם גורמים הפסד של 2 גרוש לחנוונים, הצער הזה הוא צער פזיז.

ג. סיטרון:

המסונה על חקיקת מסנה פועל לפי הוראות מפורטות של היועץ המשפטי לממשלה, שאין להתייר הפצת והדפסת רטימות עם תאריך פקטיבי, אלא זה צריך להיות התאריך שבו הצו מופיע.

טר גבעוני:

הצו הזה יצא לאחר שנשמעו ההצעות בוועדה. הוא יצא לפני ההחלטה הסופית, אמרת שהחלטה הסופית הניעה אותנו מיד לדאוג לתיקון, ולכן כנראה שהעובדה הזאת לא היתה ידועה לחברי הוועדה.

הינ"ר א. בהיר:

אנחנו יכולים לסכם את הבירור הזה. ראשית עלי לציין שהצו יצא ב-10.5, זה היה יום ה'. כאותו יום קיימנו את הדיון הראשון, בחרנו ועדת מסנה אשר יסנה כיום ו' עם הייצורנים. ובכן אני יכול לסכם את השתלשלות התאריכים בצורה כזו, סטר האוצר מסר את הצו לפרסום לפני שאנחנו ידענו. ועדת הכספים דנה בדבר, מסרה את הענין לוועדת מסנה וב-11.5 סיכמה את הבירור. השכל מחייב שהאוצר יתקן את הצו בהתאם להחלטה הפרינציפיונית שנתקבלה כאן בהקדם האפשרי, ויודיע על הצו המתוקן. החלטת ועדת הכספים היתה שעל היין החמוץ לא מטילים כלל ייב,

לשאלה מה יהיה גורל ההפסדים של אותם הצרכנים אשר קנו יינות לאגירה - על שאלה זו אינני יכול להשיב. אני מניח שגם נציגי האוצר במקום לא יוכלו לענות עליה.

י. גורלי:

מה שעשה האוצר יס לו תוקף חוקי, מה שאנחנו עשינו, אין לו עדיין תוקף חוקי כל זמן שהכנסת לא אישרה.

ועדת הכספים
14.5.1956

ס.י.

י. בדר:
לא במקרה החלטנו ב-1949 סכל היטליש כאלה
יהיו בצורת צוים ולא בצורת חקיקה
וגילה. אין סום ספק שמה שקרה פה הוא מאד מזיק. מוטב לו האוצר היה
מעבב את הוצאת הצו הזה.

היו"ר י. בדר:
אני נוטה להסכים לדעתו של חבר הכנסת בדר
שהענין בלתי נעים. הוא לא נעים גם מבחינת
התגובה הציבורית, הוא גם לא טוב מבחינת עבודת חקיקה תקינה. אבל ברור
שבמקרה זה אין לומר במיוחד שמישהו אשם בזה. האוצר יצטרך לתת את
ההסבר המתאים לציבור ולתקן את המעוות. אין מוצא אחר.

ז. סניזיב:
אני חושב שוועדת הכספים גם היא חייבת הסבר
לציבור. אני מבקש את היו"ר למצוא את
הנוסחה המתאימה כדי להסביר את הענין מנקודת ראות של ועדת הכספים.

היו"ר י. בדר:
בענין זה היו שני שלבים. אנחנו החלטנו,
ולאוצר היה יסוד לחשוב שהוא הולך בדרך נכונה.
אחר כך החלטנו להטיל על ועדת משנה לברר עם אנשי היקב, כך שאי אפשר
לומר שהאוצר עשה פה משהו בניגוד לדעת ועדת הכספים, להיפך: קרה משהו
שאנחנו חזרנו בנו, לא האוצר חזר בו. כך שגם ההסבר לציבור צריך להיות
כזה.

ח. אריאב:
אני בני מסכים לגמרי עם חבר הכנסת בדר. אין
פה ערוב של תחיקה. באותו דגם שהסכמנו
שהמסכות לטר האוצר להוציא צוים בקשר עם היטלים, הוא יכול לעשות זאת.
החלטנו פעם שוועדת הכספים אינה חייבת לחכות חודשיים בסביל לדון על הצו
ולהביאו לכנסת.

אבל יש כאן בכל זאת אי-נעימות. באותו דגם
שהאוצר ידע שוועדת הכספים מטפלת בזה, בתעוררה שאלה שיש צורך לראות
את אנשי היקב, וצריך היה לומר לאוצר לחכות קצת. זהו צריך היה לעכב
את הוצאת הצו.

היו"ר י. בדר:
במקרה זה אי פרסום הצו יכול היה לגרום אחריו
תקלות כבדות מאד. האוצר היה חייב לפעול בקצב
מהיר בענין זה.

י. אפרתי:
לאוצר יש רשות להוציא צוים, וועדת הכספים
לא צריכה למסור כל הודעה, זה לא לפי הנוהג.
אפשר רק לבקש את שר האוצר לתקן את הדבר הזה.

היו"ר י. בדר:
לא בכל מקרה האוצר עומד במשא ומתן עם ועדת
הכספים לפני שהוא מפרסם צו. ובכן או שאני
מודיע לציבור שוועדת הכספים קיימה דיון והחליטה להמליץ בפני האוצר
לתקן - זו אפשרות אחת; או שנותנים הסבר. אני מבקש לתת לי לסקור
בדבר.

אנחנו חוזרים לדיון בחוק יגב המגן. אני
חייב להביא לידיעת הוועדה תוכן מכתב שקיבלנו מחברת, סמפו וקנקן.
צריך לקחת את זה בחשבון. נסאר לנו לסיים את ענין חברת החשמל, ויש
כבר הצעה קונקרטיה בנוגע לסיגורים וטבק. אשר לחברת החשמל וגאז
גדמה לי ששורת הדיון מחייבת שאם יש פניה כזו שאנחנו נודיע לטר שפירא
שסמורה לו הזכות להומיע לפני ועדת הכספים אם הוא רוצה בכך.

אני מציע שחברי הוועדה חזקי, בדר ובהיר
יבדקו את שאלת המסקאות הקרים.

קיבלתי עוד מכתב מהיועץ המשפטי. הוא אומר
שלא הוא הגוף צריך לפסוק בענין זה, אלא ועדת הכנסת.

ועדת הכספים
14.5.1956

ס.י.

אנחנו עוברים לסעיף 19 בחוק יהב המגן,
הפחתת מקדמות. (קורא את הסעיף).

היו"ר י. גוריי:

י. בדר:
אם ב-1953 אדם היה עצמאי או שכיר או בכלל
לא היה, ההצעה הזאת אינה מבדילה. עכשיו
אין אפשרות לפי החוק לדעת אם אדם ב-1956 הוא עצמאי או לא. מה למעשה
לא מתכוונים לאדם שהוא עצמאי ב-1956, מתכוונים לאותו אדם שהיה עצמאי
ב-1953 ועכשיו יש לו מסכורת, אם מישהו היה עצמאי ב-1953 לפי החוק,
אז יש לגביו סופה ב-1953, אז יקרה שיירשמו ממנו גם מקדמות וגם יורידו
לו את המס ממסכורת 1956.

סר הנציב:
אם היתה לו הכנסה ב-1953 והיום הוא עצמאי -
הוא חייב בהצהרה.

י. בדר:
הצעת היא פשוטה, שאם מישהו היה עצמאי
ב-1953 ועכשיו הוא שכיר, עליו להצהיר על
כך, אז ישלם בתור שכיר. אם לא הצהיר - ישלם בתור עצמאי.

מ. שפירא:
אדם החייב במקדמה על פי סעיף 11 ואשר בסנת
1956 היתה לו הכנסה ממסכורת, רשאי המנהל
לפי בקשת החייב במקדמה לבנות מסכומי המקדמה שהוא חייב בה את הסכומים
שנכחו לו ממסכורתו לפי סעיף 18(ג).

י. בדר:
מציע שבמקום "רשאי" יכתב "ינכה".

היו"ר י. גוריי:
סוב.
יש כאן הצעה של רובין, ובעצם אם אני קורא
אותה, יש כאן דבר שהוא טוב סאליו. הדבר הוא כל כך טוב שאין צורך
להבטיח את זה בחוק. השאלה היא אם צריך להכניס את זה או לא.

סר הנציב:
צריך להבחין בין שני מקרים, אדם שבחצי
הראשון של השנה עבד ובחצי השני לא עבד.
אז יש סעיף האוסר שמחזירים למי שמבזבז ממנו יותר מדי.

היו"ר י. גוריי:
אני מעמיד להצבעה את סעיף 19.

ה צ ב ע ה

סעיף 19 - נ ת ק ב ל.

היו"ר י. גוריי:
סעיף 20 (קורא).

י. סנזייב:
אולי צריך לסנות בסעיף זה את הנוסחה.
אם קבע - זה מכניס איזה ספק, אז צריך
להתחיל את הסעיף בצורה אחרת, שבנוגע לכל אלה שזכאים לפי הסעיף
הקודם, יורה.....

מ. חובי:
אני מציע שבמקום יהיה כתוב: בסכום שהוא
זכאי לו על פי הוראות סעיף 6.

אבל עכשיו אני שואל איפה חובת המנהל לזכות
לגבי עצמאי באותם הזיכויים של סעיף 6.

היו"ר י. גוריי:
יש לי שאלה: אם אני חייב יהב מגן 500
לירות וסילמתי לקרן המגן 200 לירות, בארבעת
החודשים הראשונים לא מנכים לי, ואת 300 הלירות הנוספות מחלקים לעשרה
חודשים. מבחינה זו אין כל הבדל בין שכיר ועצמאי.

ס.י.

סד גביעונים:

מה יש כאן בחוק לגבי שכירים? אילו יכולנו
לסמוך על מעבידים, אז יש פה כמה סעיפים
מיוחדים, לא צריך הזהרות, לא צריך קביעות על סמך הזהרות. אז מה
אמרנו? מאחר שברור לנו שלגבי שכירים גם העברת הכספים נעשתה בצורה
של ספומים גלובליים ללא רשימות, אז אנחנו מניחים שאותם המעבידים,
אותם ועדי העובדים אשר קיבלו ניכויים, יביטו לנו הודעות נכונות
על הניכויים האלה. אז עשינו צער שני: כדי לחייב את המעביד שיביט
את ההצהרה, לא נודיע ולא נקבע את הניכוי אלא לאחר שהוא יביט את
ההצהרה.

ובכן אני כרגע טוען טענה נוספת. פה כתוב
שהמנהל חייב לתת את הניכוי ליהב המגן. יש הוראה המחייבת את המנהל
לעשות זאת לפחות באופן זמני על סמך ההצהרה. אם כן אני טוען אם אני
חייב לעשות את שני הדברים האלה, אני חייב לעשות אותם כאשר אני מתחיל
לגבות את יהב המגן. אז ייתכן מאד שמישהו יאמר: אבל אתה חייב לעשות
זאת בלי כל קשר, כאשר אתם אומרים חייב לעשות זאת באופן יחסי בכל
תשלום, לכל העניין אין יותר מסמעות.

סד שטחים:

ישנו סעיף 14(ב) שנקבע לפי בקשת חברי הכנסת
בדף ואריאב. פה כתוב: "אדם שהוראות סעיף
קטן (א) חלות עליו ולא הצהיר בסועד שנקבע, יזוכה מיהב המגן על פי
סעיף 6, מעת שיצהיר, ובלבד שיצהיר...". לגבי שכיר אמרנו שאיננו
מחייבים אותו להצהיר, אלא אנחנו מחייבים את המעביד להצהיר. אז עומדת
השאלה מה יהיה על השכיר. אמרנו שבסעיף 20 בכניס הוראה שהמנהל יורה
למשלם המשכורת להקטין על פי הודעה של המעביד, אם הוא רואה שמנכים לן
את יהב המגן בלי להביא בחשבון את קרן המגן שהוא חייב בו - הוא מיד
יכול לפנות ולבקש מהמנהל להורות למעביד להקטין את הניכוי. על סנת
להשלים את זה, אנחנו היינו מבקשים שמישהו יציע הצעה שתחייב מעביד,
ככל מקרה, לתת לעובד על פי דרישתו אישור, והאישור הזה מהווה הוכחה
לפאורה שהאדם הזה תרם לקרן המגן ויש לכן לזכות אותו. נוסף לזה אפשר
לחייב את האדם שמוציא אישור כזה לסלוח אישור כזה גם למנהל.

כל הדברים האלה יחד מבטיחים הבטחה שלמה
שמלכא מה שעלול לקרות בחודש הראשון, בלבד שניכוי יהב המגן בסכום המלא,
ולא יביאו בחשבון את הניכוי, אז בכל יתר החודשים יביאו בחשבון את
הניכוי.

קביעת הסיעורים של הניכוי תלויה בתקנות
שיתקנו באישור ועדת הכספים של הכנסת. לא צריך לעשות הגבלות וסייגים
בנוף החוק. מספיק שזה יהיה בדרך של תקנות.

סד גר:

שמענו בכמה הזדמנויות מכאי-כוח האוצר
שבתשלומים לקרן המגן לא היו רשימות ספורטות,
ואין בטחון שאנשים לא יחליפו את פקום העבודה, וגם במקומות העבודה
אין רשימות מוכנות. זה היה אחד הנימוקים לא להצמיד את קרן המגן.
עכשיו אנחנו לא יכולים למצות את הדין של קביעת קרן מגן על חשבון
זה שיש חלק שלא שילם.
מתוך כך אני רואה שהיה צורך לסדר אלימינציה
של קרן המגן וצריך לתת זמן ואפשרות לבירור.

אחר כך נסמך א.ד.

לפני-כן רשמה סי.

ועדת הכספים
14.5.56

מד.

חושבני שהשכירים יצטרכו לבטל את
התחייבויותיהם, שאם לא כן - הם ייאלצו

ס. חזני:

לשלם סכומים ניכרים בבת אחת.

חושבני שעלינו לסכם בענינים אלה,
ולאחר סכן מתעוררת השאלה של הטכניקה
והפרוצדורה. האם לא ניסיב לעשות אם נאמר, שדברים אלה ייקבעו
בתקנות, באישורה של ועדת הכספים? בזה אנו פוטרם עצמנו מסיבוכים
רבים.

היו"ר י. גורי:

מועדי התשלום ושיטת הניכויים לקרן
המגן הם ענינים חשובים שאי-אפשר להשאירם
לאדמיניסטרציה ויש להכניסם לגוף החוק. לעומת זאת, את הענינים
האדמיניסטרטיביים אפשר להשאיר לתקנות שיקבעו בלי אישור הוועדה.
כן יש להביא בחשבון שהחוק יכנס לתקפו מיד ואילו התקנות תהיינה טובנות
רק בחדש יולי; בכל אופן יעבור זמן עד שנאשר את התקנות.

י. גורי:

הצעת הסידורית היא לעבור לסעיף 21
ולבקש את סחרי החוק ואת המשפטים
להכין נוסחה מתוקנת לסעיף 20, בעקבות הדיונים וההערות שנשמעו כאן.

היו"ר י. גורי:

לפנינו בעיה טכנית גרידא, היות
והעקרון נקבע. המדובר הוא גם לגבי
עצמאיים וגם לגבי שכירים על אנשים הרוצים לסיים את החשבון בהתאם
לשעורים הנכונים. מדוע לא נאמר, שכל אדם רשאי להצהיר שהוא שילם
בגבולות של 18 פרוטה לקרן המגן, ואם הצהיר - יזוכה בטכום זה בין
לגבי משכורת או מקדמה. בתברר שהצהרתו אינה נכונה - ישלם כפליים.

ד"ר קיסרון:

אני מבקש שנחליט בנקודה זאת - לגבי
הרוב הטכני המורכב מאנשים שנשארו
לעבוד במקומות עבודתם ושילמו לקרן המגן. אני סוכן לקבל את הצעת
חברי הכנסת בדר, שנותן-עבודה שניכה מעובדיו סכומים לקרן המגן יוכל
לזכות את ה-18 פרוטה בלי הוראה מהסנהל ולהודיע למנהל על הניכוי.
הדבר יאפשר לאדמיניסטרציה לטפל בהרבה טקרים בלתי-ברורים ולהסדיר אותם,
ואחר-כן לחזור לבדיקת הודעות נותני-העבודה. אם הוועדה מקבלת הנחה
זו - אני מציע שהמשפטים ינסחו אותה ויכניסוה לגוף החוק.

א. בהיר:

סעיף 21 - ועדות ערר

הצעתו היא שיו"ר ועדת הערר יהיה שופט.
כן אני מציע למחוק את המלים "על-ידי"

י. גורי:

גופים אחרים.

אני מציע כי יאמר - "לאנדרים מסוימים
או לסוגים מסוימים" ולמחוק את הסיפא.

ס. חזני:

אינני מציע להכניס את ההגבלה שיו"ר
ועדת הערר יהיה שופט.

א. בהיר:

ה צ ב ע ה

הצעת חברי-הכנסת בדר ורובין שיו"ר הוועדה יהיה שופט - לא נתקבלה.

סעיף 22 - עילות ערר

היו"ר י. גורלי:
כאן בא סעיף נוסף האומר: "סכום יהב המגן או המקדמות שהעורר חייב בהן לפי חוק זה ראוי שיופחת מאמת הוצאות להקמת ביצורים שהוצאו על-חשבון העורר, שהוא מסק חקלאי".

מר שכטר:
כן יש להוסיף סעיף בזה הלשון: "סכום התרומה שתרם העורר לקרן המגן עולה על הסכום שנקבע על-ידי המנהל לפי סעיף 15".

י. בדר:
לפי נוסח זה בעיית גובה התרומה ניהונת לערעור, בעוד שהבעיה אם היתה תרומה אם לאו אינה ניהונת לערעור. אני מציע לומר במונח כללי: "אם הוטלה חובה על-סטך חוק זה שהיא בניגוד לחוק".

מר שכטר:
אפשר לומר - על מה שנקבע סופית.

י. בדר:
לפי סעיף 15 קובעים זיכוי, ומילוי לפי סעיף קטן (4) מסכומים לדיון במסגרת של ערר על גובה הציכוי, אולם אין מסכומים לערר על עמח הזיכוי.

ח. אריאב:
אפשר לומר - אינו מתאימה למה שנקבע.

י. בדר:
אני מציע לומר - שלא ניתן זיכוי בהתאם לחוק.

אשר לסעיף (3) - מטעמים טכניים אי-אפשר להגיש ערעור בלי יסוד בחוק. כן אני מתנגד להכנסת המונח "מסק חקלאי".

היו"ר י. גורלי:
הענין אינו יכול להוסיף כהיבנה לערעור. קודם כל צריך לקבוע בחוק שיש זיכוי כזה, ורק אחר-כך לתת אפשרות של ערעור. אני מקבל גישה זו.

ח. אריאב:
הוראה זו רק תסבך את העומקים ביהב. הוצאותיו של מסק חקלאי לביצורים אין להם שייכות ליהב המגן. כן אני סבור שוועדת ערר לא תהא מתאימה לקבוע מה הן ההוצאות הדרושות להקמת ביצורים. מדוע נטיל על עקידה היהב לקבוע כמה הוצאות רשאים להוציא לביצורים?

י. בדר:
אני מציע - וזה אינו נוסח סופי - דין הוצאות שנעשו מתוך הכנסה לשם הקמת ביצורים, לפי הוראות שלטונות הבטחון, יהיה כדין תרומה לקרן המגן. אני מוכן להוסיף: למעט מקלטים. לעומת זאת, אינני מסכים כי בדרך כלל נשחרר את כל הוצאות הישוב לביצורים, כי יתכן וההוצאות היו מוגזמות.

א. בהיר:
אם מחיקת הפירוט וניסוח כולל לא יאפשרו לאזרחים לפנות לוועדות העררים ביותר מדי סיבות - הייתי מציע למחוק את הסעיף, ושהיו"ר יודיע כי ענין הביצורים בישובי ספר, לפי הוראות שלטונות הבטחון, כולל במזבח "סיבה מברעת". אינני יכול להסכים לנוסח של חבר-הכנסת בדר כי הוא כולל מדי.

ד"ר קיטרון:
הצעת חבר-הכנסת בדר יכולה להסיר את האזרח לחלוטין מהמס. לכל היותר אפשר לומר, שהוצאות אלו הוא רשאי לנכות מההכנסה.

י. בדר:
אני מוכן לסגת בנדון.

ד"ר קיטרון:

הוועדה החליטה להכניס את המונח "סיבה מכרעת". אני מאד מודאג מחוסר התיאום שעלול להיווצר בין 600 הוועדות שיוקמו, בסעה שאין ועדה מרכזית מדריכה. מה שנראה לוועדה אחת כסיבה מכרעת יכול שלא להראות לוועדה האחרת.

פ. קלמר:

אני תומך בהצעת חבר-הכנסת בהיר להסתפק במונח "סיבה מכרעת". באופן כזה אנו מוסרים את הבעיה לסיקול דעתן של הוועדות, וזוהי המטרה.

היו"ר י. גורני:

את ענין ההוצאות לביצורים לא התכוונו למסור לסיקול דעתה של ועדה ערר; הוועדה היתה שהוועדה צריכה לקבל זאת כעילה לערעור. חשבנו שלא מספיק לכלול זאת בנוסח הכולל אלא שיש לפרס זאת בפירוש. אם אומרים "סיבה מכרעת" מתרחקים מנקודת-המוצא.

ו. צור:

אני מובד להצעת חבר-הכנסת בדר כי הוא מרחיב את המסגרת. כן אני מתנגד להצעת חבר-הכנסת בהיר כי הוא מעמיד את השאלה באופן כולל מדי, וזה מוסר לפעמים גישה טריווית מצד ועדת הערר. אני חושב לכן, שיש לתת הנדרה של הסיבות ולוטר - בגלל סיבה מכרעת כגון: ביצורים ביוסבים חקלאיים, מצב של מחלה מוסכת וכדומה. ועדת הערר צריכה לדעת מה מטילים עליהן.

י. בדר:

כאשר אומרים שיוקמו בארץ 600 ועדות ערר, מקבל כל הענין פנים חדשות. בארץ יש סנים-עטר בתי-דין לסכירות, שלסיקול דעתם נמסרים לעתים קרובות ענינים סונים. יו"ר בית-הדין לסכירות הוא סופט שלום, עובד המבטיחה מסגרת יותר נוקשה הן מבחינה מספסית והן מבחינת התקדימים, ובכל-זאת יש סיבוכים לגבי ענינים סנקעו על-ידי בתי-דין בערים סונות. כאשר מדובר על עילות כמו - הכנסה אחרת או סירוב המנהל לחשב תרומה, אזי לכך דרושים אנשים כנים ויטרים שעליהם להחליט מה יותר קרוב לאמת. ואולם בנקודות אלה אין לי ספקות רבים, מה שאין כן לגבי סעיפים קטנים (3) ו-(4).

כאשר ניתנת סמכות לבית-דין גבוה לצדק לקבוע מה היא סיבה מכרעת, אזי לא יכולות להיות ספקות לגבי קנה-המידה, אולם אסור להעניק סמכות כזו ל-600 ועדות, כי פירוס הדבר שאין חוק כלל, בעיקר לאור העובדה שנגד החלטה של ועדת ערר אין טעמי נוסף. במקום אחד יכולים לסבת חברי ועדה בעלי רחמים, ובמקום האחר - פטריוטים שלנגד עיניהם רק ענין היהב.

אני מציע לכן למחוק סעיף (2). סעיף זה הוא ירוטה של ההצעה המקורית, ובינתיים נתקבלו תיקונים רבים לגבי נכים, עצמאיים וביחשו הקלות למספחות. אני סבור לכן שפרט לסיבה אחת - מחלה, שגם לגביה יש לי ספקות, כל השאר הוא מיותר.

אשר לסעיף (3) - אני מוכן להסכים להצעת ד"ר קיטרון ולהציע ניכוי ולא זיכוי.

אינני מסכים למתן פריבילגיה למסק חקלאי. העיקר הם הביצורים ולא המסק החקלאי, ולו לעצמי שמעתם הייתם מוותרים על המונח "מסק חקלאי" בחוק זה, כי מדוע להכניס סעיף אשר יבליט מתן זכות יתר לסוג מסוים?

אשר לביצורים - לדעתי קנה המידה צריך להיות: הוראות שלטונות הבטחון. אני מסכים לניכוי בטכום שאוכח להנחת דעתו של המנהל שהוצא לביצורים, לפי הוראות שלטונות הבטחון.

א.ד.

ועדת הכספים
14.5.56

א. הרצפלד:
האם אינכם סבורים שכל עבודתנו עלולה להיות
לסוא אם נסכים לעילות כה רבות לערעור? סתם
כה נרחב להגסט ערעורים עלול להפוך את הקערה על פיה, ולכן בני חרד.

ז. וואיינב:
בהצעת החוק המקורית היו תרומה ומס מסמסים
בערבוביה, ולא היה ידוע אם היה כפי שנת
תרומה או מס. בינתיים חלו שינויים, ועתה ברור שאין זו תרומה אלא
מס ככל המסים. אני רואה בסעיף זה תקדים מסוכן לגבי מערכת המסים
במדינה. אינני סבור שאפשר לבטל בכלל מס בגלל סיבה מיוחדת; אפשר
לדחות את מועד פרעונו או להקל בתשלומן, אבל לא לבטלו כליל. לכן
אני בדעה שאין להכניס לחוק את המונח "סיבה מכרעת". סעיף זה נבע
מהדגסת מציעי החוק, שעומס המסים במדינת ישראל הגיע לדרגה כזו,
שעלולים להיות מקרים בהם כל עומס נוסף יהווה נטל שאין לעמוד בו.
אני בדרך-כלל נגד שיטה לכייה מטילים מס כהר ואחר-כך מרביט ביוצאים
מן הכלל. אם זהו מס כבד - ניתן לכך ביטוי כללי.

אני סבור לכן שסעיף זה מיותר ויש
למחקו.

אשר להוצאות ביצורים - אני מציע לתת
זיכוי בסעור של שליש מהסכום שהוצא לביצורים, לתי הורמות שלטונות
הבטחון.

ח. אריאב:
בחוק יהב המגן עלינו למנוע עד כמה
שאפשר אפשרויות של פטורין וזיתורים,
ואילו אנו עושים כאן מה שלא עשינו אף בפקודת מס הכנסה - עם נקבעו
ועדת ערעורים, אבל לא עילות לערעורים.

לדעתי סעיף 22 הינו מיותר. סעיף קטן (1)
הוא ברור ואין צורך לומר את הדברים במפורש. ואשר לענין הביצורים -
אני מבכר להכניסו לגוף החוק ולא בסעיף של עילות לערעור.

ז. סוואייב:
אני מציע; ביצור מ ומק טים שהוקמו לפי
הוראות שלטונות הבטחון יקבלו זיכוי של
שליש מהמס.

היו"ר י. גורי:
במסך כל הדיונים היה כאילו מוסכם שאין
מתכוונים לתת זיכוי לבנין מקלטים; זה איחד;
את כל השולחן.

ה צ ב ה

ההצעה לכלול מקלטים - לא בתקבלה

ההצעה למחוק סעיף 22(2) - נ ת ק ב ל ה

מר גבעוני:
אם מבטלים את העילות שנקבעו בסעיף 22,
טובות או רעות, נותנים אפשרות לכל אדם לפנות
לוועדה. אינני אומר שהוא ייענה, אבל קודם כל הוא יכנה, וזו אחת
התקלות הגדולות ביותר מבחינת הביצוע. במס הכנסה מרבית האנשים פונים,
אולם שם יש אפשרות לבוא לידי הסכם. במס קבוע ורבות יש אפשרות להסתלט
על כך, מה שאין כן במס שרוצים לגבותו באמצעות מנגנון של 60 איש ובמסך
10 חדשים.

ד"ר קיטרון:
כאשר אין קובעים עילות, בורר שהעילה האחת
היא - קביעה בניגוד לחוק.

היו"ר י. גורי:
אם אין מגבלות בחוק - כל אחד יכול לחשוב
שהוא ראוי להגיש ערעור. סעיף זה בא למקוח
עיני האנשים, שרק סיבות אלה יכולות לסמס עילה לערעור. מטעם זה
יש להשאיר סעיף 22(1).
אנו נחזור לסעיף זה בישיבת אחר-הצהרים.